

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 12 listopada 2009 r.

**Pan
Jacek Krywult
Prezydent
Miasta Bielska-Białej**

LKA-410-14-05/2009
P/09/134

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Miejskim w Bielsku-Białej², w zakresie gospodarowania w latach 2006 – 2008 w gminie stałymi odpadami komunalnymi, w tym zwłaszcza ulegającymi biodegradacji.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 28 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działania Gminy w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyzszą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

1. Stwierdzono niezadowalający postęp we wprowadzaniu na terenie Gminy selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, zagrażający nie osiągnięciem w 2010 r., zakładanego w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami³ i Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Bielska – Białej⁴, poziomu tej zbiórki oraz założonego ograniczenia składowania odpadów komunalnych, w tym zwłaszcza ulegających biodegradacji. Przyczyną tego stanu było niezrealizowanie w latach 2006 – 2008 określonych w PGO zadań,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”,

² Zwanym dalej „Urzędem”

³ Zwanego dalej „KPGO”

⁴ Zwanego dalej „PGO”

dotyczących m.in. budowy: sortowni odpadów, kompostowni odpadów, linii odzysku odpadów remontowo - budowlanych i demontażu odpadów wielkogabarytowych, infrastruktury technicznej zakładu gospodarki odpadami, II sektora składowiska odpadów, wprowadzenia selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji. Zastępca Prezydenta wyjaśniał, że powodem nie podjęcia od 2004 r. realizacji przez Zakład Gospodarki Odpadami S.A w Bielsku-Białej⁵ planowanego przedsięwzięcia inwestycyjnego „Budowa kompleksowego systemu gospodarki odpadami dla miasta Bielska-Białej i powiatu bielskiego”, było nie zakończenie, prowadzonych od kilku lat, działań przygotowawczych i starań w celu uzyskania dofinansowania ze środków Funduszu Spójności (ostateczny wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia wraz ze studium jego wykonalności złożono 23 maja 2008 r.).

Wskutek powyższego:

- w latach 2006 - 2008 selektywną zbiórkę odpadów ulegających biodegradacji, realizowano sporadycznie, na indywidualne zlecenia właścicieli nieruchomości. W 2008 r. zebrano 90,1 Mg odpadów ulegających biodegradacji (poza papierem i tekturą), z których 70 % poddano odzyskowi, a resztę zdeponowano na składowisku. Poddane odzyskowi odpady stanowiły 1,0 % ilości odpadów ulegających biodegradacji planowanych w PGO do odzysku w 2006 r. Objęcie wszystkich mieszkańców gminy selektywną zbiórką tych odpadów przewidziano od lipca 2010 r., przy czym NIK zwraca uwagę, że w opracowanym studium wykonalności inwestycji, oddanie do eksploatacji kompostowni, umożliwiającej przerób tych odpadów przewidziano dopiero w III kw. 2011 r.;
- poziom selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, wynoszący 1,2 % w 2006 r., wzrósł do 4,3 % w 2008 r. Pomimo wzrostu poziom ten był ponad 2. krotnie niższy od poziomu zakładanego do osiągnięcia w KPGO w 2010 r. (10 %). Przyczyną niskiego poziomu tej zbiórki było zapewnienie warunków do selektywnego gromadzenia przez mieszkańców frakcji szkła, plastiku, papieru i metalu, a także odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych dopiero w latach 2007 – 2008;
- ilość odbieranych, w sposób zorganizowany, odpadów komunalnych na przestrzeni lat 2006 - 2008 wzrosła z 57 394 Mg do 62 284 Mg (o 8,5 %), przy czym odpowiednio 98,8 % i 97,2 % tych odpadów zdeponowano na składowisku, a tylko 1,2 % i 2,8 % poddano odzyskowi lub unieszkodliwianiu.

⁵ Zwanej dalej „ZGO S.A”.

Niekorzystnie na powyższą sytuację, zdaniem NIK, oddziaływało również ujęcie w PGO, w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy⁶ oraz w wydawanych przedsiębiorcom zezwoleniach na odbieranie odpadów komunalnych, postanowień, zgodnie z którymi unieszkodliwianie wytworzonych na terenie gminy wymieszanych odpadów komunalnych następować będzie w ZGO S.A. Powyższe, w sytuacji niezrealizowania dotychczas przez spółkę planowanych instalacji do przerobu odpadów komunalnych, powodowało deponowanie całości zbieranych wymieszanych odpadów na składowisku, uniemożliwiając przekazywanie ich na inne składowiska wyposażone w instalacje spełniające wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii, o której mowa w art. 143 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁷. Uniemożliwiało to przedsiębiorcom realizację, ustalonych przepisami art. 10 ust. 2 i art. 12 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach⁸, obowiązków dotyczących m.in. ograniczania ilości odpadów ulegających biodegradacji, kierowanych do składowania oraz poddawania unieszkodliwianiu odpadów, z których uprzednio wysegregowano odpady nadające się do odzysku. Postanowienie to uniemożliwiało również prowadzenie przez przedsiębiorców sortowania lub kompostowania zbieranych odpadów komunalnych w instalacjach, do których posiadali oni tytuł prawny, o czym stanowią przepisy art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁹. Stwierdzono m.in., że Prezydent Miasta w 2008 r. negatywnie rozpatrzył 4 wnioski dwóch przedsiębiorców (ALBA-Ekoserwis i ALBA PTS) o zmianę ich zezwoleń, w zakresie umożliwiającym poddawanie zbieranych wymieszanych odpadów komunalnych sortowaniu i odzyskowi w instalacji będącej własnością jednego z nich, a znajdującej się poza terenem Gminy, tj. w Radzionkowie.

Wprowadzenie tego postanowienia Zastępca Prezydenta i Naczelnik Wydziału Gospodarki Miejskiej uzasadniali koniecznością zapewnienia bytu finansowego i rozwoju technicznego ZGO S.A, stanowiącego w 100 % własność Gminy, zabezpieczenia odpowiedniej ilości odpadów dla prawidłowego funkcjonowania planowanych do realizacji w tej spółce instalacji, a także uznaniem, że rozwiązaniem optymalnym będzie unieszkodliwianie odpadów w miejscu położonym najbliżej miejsca ich wytworzenia, tj. na składowisku odpadów ZGO S.A.

⁶ Zwanego dalej „regulaminem utrzymania czystości”

⁷ Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, ze zm.

⁸ Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, ze zm., zwanej dalej „ustawą o odpadach”.

⁹ Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, ze zm., zwanej dalej „ustawą o utrzymaniu czystości”.

Zdaniem NIK, Gmina faworyzowała w ten sposób ZGO S.A., czego następstwem mogło być przeciwdziałanie rozwojowi wolnej konkurencji w zakresie składowania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

NIK, uwzględniając uzyskiwane w latach 2006-2008 rezultaty w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy, zwraca uwagę, że zapewnienie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w tym ograniczenia składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, należy do obowiązkowych zadań własnych gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, określonych przepisami art. 16 a pkt 2 i pkt 3 ustawy o odpadach, obowiązującymi od 13 października 2005 r.

W związku z tym warto podkreślić, że istnieje pilna potrzeba dostosowania warunków gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy do przepisów określonych w art. 10 ust. 1 ustawy o odpadach oraz do wymogów ustalonych w planach gospodarki odpadami (krajowym, wojewódzkim, gminnym), w tym zwłaszcza w zakresie działań zmierzających do realizacji, określonego w art. 16 a pkt 4 ww. ustawy oraz w dyrektywach Unii Europejskiej¹⁰, obowiązku ograniczenia do końca 2010 r. masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych do składowania - do nie więcej niż 75 % wagowo w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. W przypadku Gminy Bielsko-Biała oznacza to, według PGO konieczność zbiórki i poddania recyklingowi w 2010 r. ponad 13,1 tys. Mg takich odpadów (według projektu aktualizacji PGO ponad 7,0 tys. Mg.).

2. Niedokonanie aktualizacji PGO, pomimo zaistniałych w latach 2006 - 2008 okoliczności wpływających na dezaktualizację części jego zapisów, a także w sytuacji upływu wymaganego terminu dokonania tej czynności (27 kwietnia 2008 r.), co stanowiło naruszenie art. 14 ust. 14 ustawy o odpadach. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych odebranego 30 czerwca 2009 r. projektu aktualizacji PGO, nie przekazano do opiniowania m.in. Zarządowi Województwa i Radzie Miejskiej. Nieterminową realizację ww. obowiązku Zastępcy Prezydenta wyjaśniał opóźnieniem aktualizacji Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami (uchwalonej 29 kwietnia 2009 r.), co jego zdaniem spowodowało konieczność dwukrotnego wydłużania terminu opracowania projektu aktualizacji PGO, zleconego firmie zewnętrznej 26 sierpnia 2008 r.

¹⁰ Dyrektywy Rady: nr 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów (Dz. Urz. WE L 194 z 25.07.1975, L 78 z 26.03.1991 i L 377 z 23.12.1991), uchylona z dniem 17 maja 2006 r., obecnie Dyrektywa 2006/12/WE z 5.04.2006 r. (Dz. U. UE. L. 06.114.9), nr 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. WE L 182 z 16.07.1999)

3. Nieopracowanie i nieprzedłożenie Radzie Miejskiej i Zarządowi Województwa, w terminie do 30 czerwca 2009 r., sprawozdania z realizacji PGO za lata 2007 – 2008, co stanowiło naruszenie art. 14 ust. 12b pkt 4 i ust. 13 pkt 1 ww. ustawy. Jako przyczynę tej nieprawidłowości Zastępca Prezydenta wskazywał opóźnienie w pracach nad aktualizacją PGO. Zdaniem NIK nie może to stanowić dostatecznego usprawiedliwienia faktu nie wywiązania się z realizacji ustawowego obowiązku, tym bardziej, że przedmiotowe sprawozdanie obejmowało lata 2007- 2008, w którym obowiązywał PGO uchwalony w 2004 r.

Stwierdzono ponadto, że w sprawozdaniu z realizacji PGO za lata 2004 – 2006, przekazanym Radzie Miejskiej i Zarządowi Województwa, wykazano niezgodne ze stanem faktycznym dane o masie odebranych i zdeponowanych na składowisku odpadów komunalnych. W szczególności za rok 2006 wykazano zebranie 49 792,92 Mg odpadów komunalnych i zdeponowanie na składowisku 57 538,04 Mg odpadów, podczas gdy przedsiębiorcy wykazali zebranie 57 393,88 Mg odpadów (o 15,5 % więcej) i zdeponowanie 56 687,13 Mg (o 1,5 % mniej). Powyższa nieprawidłowość, tłumaczona omyłkowym podaniem danych, zdaniem NIK, wynikała z braku prawidłowej współpracy pomiędzy wydziałami Urzędu, uczestniczącymi w opracowywaniu tego sprawozdania.

4. Uchwalenie 25 kwietnia 2006 r., 102 dni po terminie określonym w art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw¹¹, regulaminu utrzymania czystości, stanowiącego w myśl art. 4 ustawy o utrzymaniu czystości prawo miejscowe, określające m.in. zasady gospodarowania odpadami komunalnymi. Zastępca Prezydenta opóźnienie w uchwaleniu regulaminu wyjaśniał prowadzeniem szerokiego zakresu konsultacji i uzgodnień projektu regulaminu z różnymi jednostkami oraz Komisjami Rady Miejskiej.

Stwierdzono, że zgodnie z § 24 regulaminu czystości, ujęte w nim postanowienia dotyczące prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, w tym ulegających biodegradacji, wejść miały w życie odpowiednio od 1 lipca 2007 r. i od 1 czerwca 2008 r. Ustalenie tych terminów tłumaczono, m.in. potrzebą stworzenia przedsiębiorcom warunków do podjęcia działań organizacyjnych i technicznych umożliwiających selektywne odbieranie odpadów. Następnie jednak, w uchwalonym kolejnym regulaminie czystości (z 26 czerwca 2007 r.), uwzględniając m.in. dalsze opóźnienia w oddaniu do eksploatacji inwestycji w ZGO S.A., termin wprowadzenia selektywnej zbiórki frakcji odpadów opakowaniowych ustalono na 1 kwietnia 2008 r., a odpadów ulegających

¹¹ Dz. U. Nr 175, poz. 1458 ze zm.

biodegradacji na 1 lipca 2010 r. NIK zwraca uwagę, że również dotrzymanie tego ostatniego terminu jest zagrożone, gdyż jak wspomniano wcześniej, zakończenie budowy kompostowni odpadów ulegających biodegradacji planowane jest w III kw. 2011 r.

5. Uchwalenie na lata 2006 - 2007 górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za odbiór odpadów komunalnych bez określenia stawek opłat dla odpadów zbieranych selektywnie, co było niezgodne z przepisami art. 6 ust. 4 ustawy o utrzymaniu czystości. Stawki dla odpadów zbieranych selektywnie uchwalono we wrześniu 2007 r. z mocą obowiązującą od 1 kwietnia 2008 r.

Uchwalone stawki w latach 2006-2008 za odbiór odpadów wymieszanych, zwiększono o 38 – 55 %, co tłumaczono głównie koniecznością uwzględnienia kosztów rekultywacji eksploatowanego składowiska odpadów, wzrostem kosztów działalności ZGO S.A i przedsiębiorców zbierających odpady, potrzebą gromadzenia środków finansowych na odnowę składników majątku trwałego ww. podmiotów oraz wzrostem urzędowych opłat za korzystanie ze środowiska.

Analiza wyrywkowo skontrolowanych opłat, pobieranych przez pięciu przedsiębiorców wykazała, że w 2006 r. trzech, w 2007 r. dwóch, a w 2008 r. jeden z nich, pobierało część opłat w wysokości wyższej o 0,20 zł – 5,35 zł (od 2,7 -19,2 %) od uchwalonych stawek.

6. Niepodejmowanie stosownych działań wobec przedsiębiorców, którzy przedkładali nieterminowo wymagane przepisami art. 9 a ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości, informacje roczne o masie odebranych odpadów komunalnych i sposobach ich zagospodarowania. Spośród 10 przedsiębiorców, za rok 2006 informacje z opóźnieniem od 10 - 26 dni złożyło pięciu z nich, za rok 2007 z opóźnieniem 8 - 81 dni pięciu, a za rok 2008 r. jeden z opóźnieniem 2 dni. Pomimo, że nieskładanie tych informacji w terminie stanowiło naruszenie przez przedsiębiorców warunków wydanych im zezwoleń, jedynym działaniem podjętym wobec nich przez Urząd były monity telefoniczne. Zgodnie z art. 76 pkt 6 ustawy o odpadach nieterminowe wykonywanie obowiązku przekazywania ww. informacji (zawierających rzetelne dane) stanowi wykroczenie.
7. Nie zrealizowanie, określonego w art. 16 a pkt 1 ustawy o odpadach, obowiązkowego zadania własnego gminy dotyczącego zapewnienia objęcia wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych, co według Krajowego Planu Gospodarki Odpadami nastąpić miało w latach 2006 - 2007.

Według danych Urzędu w latach 2006 - 2008 udział odpadów komunalnych objętych zorganizowanym odbiorem, w ogólnej ilości odpadów wytwarzanych w gminie¹² kształtował się od 90,5 % do 93,7 %. Dopiero w latach 2007-2008 wprowadzono obowiązek selektywnego gromadzenia przez mieszkańców odpadów komunalnych (za wyjątkiem odpadów ulegających biodegradacji, które selektywnie gromadzone mają być dopiero od 1 lipca 2010 r.).

Z kolei z prowadzonej w Urzędzie ewidencji umów zawartych przez właścicieli nieruchomości z przedsiębiorcami na odbieranie odpadów komunalnych wynika, że mimo wzrostu na koniec lat 2006 - 2008 liczby podpisanych umów (z 15 700 do 20 165), na dzień 15 czerwca 2009 r. z 23 581 ujętych w niej nieruchomości, dla 5 516 nieruchomości (23,4 %), w tym 1 998 zamieszkałych (8,5 %), wykazywano brak podpisanych umów na odbiór odpadów.

Według wyjaśnień Naczelnika WGM, z uwagi na występujący szereg nieścisłości, ujęte w prowadzonej ewidencji umów dane są stopniowo weryfikowane, przy czym jest to proces długotrwały z uwagi na dużą liczbę nieruchomości wymagających takich działań.

Mimo nie posiadania przez część właścicieli nieruchomości umów z przedsiębiorcami na odbieranie odpadów komunalnych, co stanowiło podstawę do podjęcia działań określonych w art. 6 ust. 6 i ust. 7 ustawy o utrzymaniu czystości, Prezydent Miasta w latach 2006 - 2008 nie wydawał decyzji w sprawie zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od tej grupy właścicieli nieruchomości, a także nie wydawał nakazów wyposażania nieruchomości w urządzenia do gromadzenia odpadów komunalnych. Brak powyższych działań wobec właścicieli nieruchomości, nie mających podpisanych umów z przedsiębiorcami na odbiór odpadów komunalnych, zdaniem NIK, nie rekompensowały w pełni działania Straży Miejskiej podejmowane m.in. na wniosek Wydziału Gospodarki Miejskiej, w zakresie kontroli przestrzegania przez właścicieli nieruchomości postanowień regulaminu utrzymania czystości. W wyniku tych działań w latach 2006 - 2008 udzielono 132 pouczeń, nałożono 80 mandatów karnych oraz złożono do Sądu Grodzkiego 27 wniosków o ukaranie.

8. Mało skuteczne egzekwowanie od przedsiębiorców realizacji obowiązku, określonego w art. 9 a ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości, dotyczącego przekazywania, w terminie do 15 dnia po upływie każdego miesiąca, wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi w poprzednim miesiącu zawarto umowy na odbieranie odpadów komunalnych lub

¹² Określonych w opracowaniach z 2006 r. i z 2007 r. „Badanie składu morfologicznego odpadów komunalnych...” i Studium Wykonalności przedsięwzięcia „Budowa kompleksowego systemu gospodarki odpadami dla miasta Bielsko-Biała i gmin powiatu bielskiego”

z którymi umowy rozwiązano lub wygasły. Spośród 10 przedsiębiorców prowadzących w latach 2006-2008 działalność, jeden wszystkie wymagane miesięczne wykazy przekazał terminowo w 2007 r. i w 2008 r. Pozostali przedsiębiorcy, od 8,0 do 90,0 % wykazów miesięcznych przekazali z opóźnieniem większym od 2 dni (do 706 dni). Dyscyplinujące działania Urzędu, wobec przedsiębiorców nie wywiązujących się z terminowego przekazywania przedmiotowych wykazów, polegały na monitach telefonicznych i kierowaniu do nich pism, przypominających im o obowiązkach.

9. Nie korzystanie z ustalonego, w art. 8 b ust. 1 i ust. 5 ustawy o utrzymaniu czystości, uprawnienia do kontroli zgodności działalności przedsiębiorców prowadzących odbiór odpadów komunalnych z udzielonym im zezwoleniem. Zdaniem NIK, brak takiej kontroli umożliwiał nieprzestrzeganie przez przedsiębiorców warunków wydanych im zezwoleń m.in. w zakresie omówionych wcześniej w tym wystąpieniu spraw, przekazywania Prezydentowi rocznych informacji o masie odebranych odpadów komunalnych i sposobach ich zagospodarowania oraz comiesięcznych wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi umowy zawarto, rozwiązano lub których umowy wygasły.
10. Brak stosownej reakcji ze strony Urzędu na przypadek prowadzenia przez jednego z przedsiębiorców, w okresie od 15 grudnia 2006 r. do 27 marca 2007 r., działalności bez wymaganego zezwolenia, co stanowiło naruszenie art. 7 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości. Powyższy fakt był znany Urzędowi, gdyż ten przedsiębiorca przekazywał wykazy zawieranych w tym okresie umów na odbieranie odpadów komunalnych. NIK zwraca uwagę, że, zgodnie z art. 10 ust.1 ustawy o utrzymaniu czystości, prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów bez zezwolenia stanowi wykroczenie.
11. Na stronie internetowej Urzędu udostępniono mieszkańcom informacje o znajdujących się na terenie Gminy firmach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, pochodzący z gospodarstw domowych. W wykazie tym podano m.in. nazwy firm nie wpisanych do rejestru, prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ), na podstawie art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym¹³, udostępnionego jako „Rejestr przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego” na stronie internetowej GIOŚ na mocy art. 12 ust. 2 tej ustawy. Jak ustalono w ww. rejestrze nie było wpisanych

¹³ Dz. U. Nr 180, poz. 1495 ze zm.,

14 z 86 firm umieszczonych (wg stanu na 27 maja 2009 r.) na stronie internetowej Urzędu w wykazie zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Natomiast pozytywnie ocenia się:

1. Wypełnienie nałożonych przepisami obowiązków w zakresie:
 - Terminowego określenia przez Prezydenta Miasta 12 kwietnia 2006 r. i podania do publicznej wiadomości, określonych przepisami art. 7 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości, wymagań dla przedsiębiorców ubiegających się o uzyskanie zezwoleń na świadczenie usług odbierania odpadów komunalnych;
 - Wygaszenia, na podstawie postanowień art. 10 ust. 4 ustawy z 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach, zezwoleń udzielonych 3 przedsiębiorcom na odbieranie odpadów komunalnych, którzy nie złożyli w wymaganym terminie wniosków o zmianę zezwoleń uzyskanych przed wejściem w życie tej ustawy;
 - Prowadzenia postępowań administracyjnych w zakresie wydawania przedsiębiorcom zezwoleń na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (18 wniosków) oraz posiadaczom odpadów zezwoleń na zbieranie, transport lub odzysk odpadów komunalnych (36 wniosków), zgodnie z postanowieniami art. 35 §§ 1-3 i art. 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁴. Wydawanie tych zezwoleń następowało po 34 do 405 dniach od momentu złożenia wniosków przez przedsiębiorców, na co rzutowała niekompletność składanych wniosków, a także wielokrotne wzywanie przez Urząd wnioskodawców (od 2 do 6 razy) do uzupełniania stwierdzanych braków. NIK zwraca uwagę, że w przypadku 3 wydanych zezwoleń na odbiór odpadów od właścicieli nieruchomości, w ich treści nie określono terminu podjęcia działalności przez przedsiębiorców, co było wymagane przepisami art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości.
2. Zawarcie w 2004 r. porozumienia z Zarządem Powiatu Bielskiego, na mocy którego strony zobowiązały się do wspólnego realizowania budowy zintegrowanego systemu gospodarki odpadami dla Bielska-Białej i gmin powiatu bielskiego. Do wspólnej realizacji tego przedsięwzięcia w latach 2004 - 2006 przystąpiło 7 z 9 gmin powiatu bielskiego.
3. Podejmowanie licznych działań edukacyjnych i promocyjnych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi, a także zapewnienie pracownikom komórek organizacyjnych Urzędu zajmujących się zagadnieniami gospodarowania odpadami komunalnymi udziału w specjalistycznych szkoleniach.

¹⁴ Dz. U. z 2000 r., Nr 98 poz. 1071 ze zm., zwanej dalej „kpa”

4. Prawidłowe rozliczenie dotacji udzielonych w latach 2006 - 2007 ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (PFOŚiGW) odpowiednio: ZGO S.A. w wysokości 100 tys. zł na zakup samochodu asenizacyjnego oraz SITA ZOM SA¹⁵ w wysokości 50 tys. zł z przeznaczeniem na budowę Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. **Podjęcie działań organizacyjnych w celu zapewnienia terminowego wykonywania zadań dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi, wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz planu gospodarki odpadami, a w szczególności dotyczących zapewnienia objęcia wszystkich mieszkańców zorganizowanym odbiorem odpadów komunalnych, rozwijania na terenie gminy systemu selektywnej zbiórki odpadów, w tym zwłaszcza biodegradowalnych, oraz ograniczenia deponowania odpadów biodegradowanych na składowiskach.**
2. **Sporządzenie sprawozdania z realizacji PGO za lata 2007 – 2008 i przedstawienie go Radzie Miejskiej i Zarządowi Województwa oraz podjęcie działań w celu uchwalenia wymaganej aktualizacji tego planu.**
3. **Zapewnienie rzetelnego wypełniania przez przedsiębiorców, prowadzących działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, obowiązków dotyczących sporządzania rocznych informacji o ilości i rodzajach zbieranych odpadów komunalnych i sposobach ich zagospodarowania, a także terminowego przekazywania wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi zawarto umowy na odbieranie odpadów komunalnych, z którymi umowy rozwiązano lub których umowy wygasły.**
4. **Zintensyfikowanie działań w celu weryfikacji danych ujętych w prowadzonej ewidencji umów zawartych przez właścicieli nieruchomości z przedsiębiorcami na odbieranie odpadów komunalnych w celu stworzenia warunków do skutecznej i bieżącej kontroli wypełniania przez tychże właścicieli obowiązków wynikających z regulaminu utrzymania czystości i porządku.**
5. **Wykorzystywanie, w uzasadnionych przypadkach, możliwości kontrolowania przedsiębiorców prowadzących na terenie Gminy gospodarowanie odpadami,**

¹⁵ Zakład Oczyszczania Miasta SA w Bielsku-Białej.

w zakresie zgodności wykonywanej przez nich działalności z udzielonymi im zezwoleniami i obowiązującymi przepisami.

- 6. Przedstawianie na stronie internetowej Urzędu w wykazie zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny wyłącznie uprawnionych podmiotów.**
- 7. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta, w terminie 20 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.**

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.